

MATURA 2012

Tematy maturalne na egzamin wewnętrzny z języka polskiego

Literatura

1. Biesiady, wesela i bale. Omów ideową i artystyczną wartość motywu na wybranych przykładach z literatury polskiej.
2. Potomni wobec romantyków. Analizując wybrane utwory, omów odwołania do tradycji romantycznej i ich funkcje w literaturze późniejszych epok.
3. Wielkie monologi w literaturze. Omów ich ideową i artystyczną wartość, analizując wybrane utwory.
4. Kontrowersyjne decyzje bohaterów literackich. Omów ich konsekwencje na przykładach dowolnie wybranych utworów.
5. Fantastyka w literaturze. Omów jej funkcjonowanie na przykładzie wybranych dzieł literatury polskiej i obcej.
6. Omów różnorodne ujęcie motywu utopii w wybranych utworach literackich.
7. Etos rycerski, jego odmiany i odbicie w literaturze. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
8. Etos inteligenta i jego demaskacja. Omów temat, analizując wybrane przykłady utworów literackich.
9. Rodzice i dzieci w utworach różnych epok. Na wybranych przykładach utworów literackich przedstaw związki i konflikty postaw w rodzinie.
10. Pytanie o sens cierpienia w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw na wybranych przykładach.
11. Analizując wybrane utwory literackie uzasadnij, że są one zwierciadłem czasu, w którym powstały.
12. Postać kontrowersyjna - jej miejsce i funkcja w literaturze. Przedstaw na celowo wybranych przykładach.
13. Motywy franciszkańskie w literaturze. Analizując wybrane przykłady, omów ich funkcję i sposób funkcjonowania w utworach różnych epok.
14. Miłość i śmierć w wybranych utworach literatury dawnej i współczesnej. Przedstaw problem analizując znany Ci materiał literacki.
15. Motywy wędrowki w literaturze. Omów temat, analizując materiał literacki różnych epok.
16. Triumf powieści. Droga od powieści realistycznej do antypowieści. Omów przemiany historyczne gatunku na wybranych przykładach.
17. Dom - bezpieczna przystań czy miejsce toksyczne? Odpowiedz na pytanie, analizując wybrane teksty literackie.
18. Rozważni czy szaleni? Omów różne kreacje bohaterów literackich, zasługujących na miano rozważnych bądź szalonych.
19. Małe ojczyzny jako temat literacki. Analizując celowo dobrane utwory, przedstaw sposoby ich ukazania przez pisarzy.
20. Motyw powrotu w literaturze. Analizując celowo dobrany materiał, porównaj różne sposoby jego ujęcia.
21. Literackie obrazy małżeństw. Przedstaw, analizując wybrane teksty z różnych epok i uwzględniając kontekst historyczny.

22. Analizując wybrane utwory, przedstaw wpływ domu rodzinnego na kształtowanie postawy moralnej bohaterów.
23. Obraz emigranta, pielgrzyma, wygnańca w literaturze. Przedstaw, analizując celowo dobrane utwory z XIX i XX wieku.
24. Żądza władzy i jej wpływ na postawę wybranych bohaterów literackich. Przedstaw problem, analizując celowo dobrany materiał.
25. „Czarny charakter” w literaturze. Analizując teksty literackie z różnych epok, przedstaw wizerunek bohaterów negatywnych i omów ich funkcję.
26. Różne wizerunki duchownych w literaturze. Przedstaw, analizując celowo dobrany materiał.
27. Motywy biblijne w literaturze różnych epok. Przedstaw ich funkcjonowanie w wybranych utworach literackich.
28. Wizerunek samotnika w literaturze. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne kreacje bohaterów i omów przyczyny ich samotności.
29. Pieniądz - źródło szczęścia czy demoralizacji człowieka? Rozważ problem, analizując celowo dobrane utwory literackie.
30. Motyw nienawiści w literaturze różnych epok. Analizując wybrane utwory, przedstaw jej obraz i źródła.
31. Motyw „non omnis moriar” w literaturze. Przedstaw jego funkcjonowanie, analizując utwory z różnych epok.
32. Motyw rozstania w tekstach literackich. Omów, analizując celowo dobrany materiał.
33. Rola lektur w życiu wybranych postaci literackich. Omów na podstawie celowo dobranych utworów.
34. Pokora i bunt jako dwie postawy człowieka wobec Boga. Omów, analizując celowo dobrany materiał.
35. Wizerunki lekarzy w literaturze. Analizując wybrane utwory, przedstaw bohaterów i omów motywy ich działania.
36. Obraz totalitaryzmu w literaturze XX wieku. Omów, analizując wybrane utwory.
37. Wpływ biografii pisarza i mentalności epoki na twórczość artystyczną. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
38. Relacja między człowiekiem a światem przyrody. Przedstaw, analizując celowo dobrany materiał literacki z różnych epok.
39. Obraz kata i ofiary w literaturze współczesnej. Przedstaw, analizując celowo dobrany materiał.
40. Konformiści i buntownicy w literaturze różnych epok. Przedstaw kreacje bohaterów, analizując dowolnie wybrane utwory.
41. „Młodzi- gniewni” w literaturze. Analizując celowo dobrane utwory, omów przejawy i przyczyny młodzieńczego buntu wybranych bohaterów.
42. Patrioci i kosmopolici w literaturze różnych epok. Przedstaw postawy bohaterów, analizując wybrane utwory.
43. Literatura faktu. Analiza i interpretacja tego zjawiska kulturowego na wybranych przykładach.
44. Science fiction a fantasy – na podstawie wybranych tekstów literackich omów różnice w kreowaniu świata w obydwu odmianach gatunkowych.
45. Twórca i jego biografia jako tworzywo literatury - omów temat, analizując wybrane przez siebie utwory z różnych epok.
46. Ewolucja dramatu - omów, analizując o wybrane przykłady, ważniejsze jego odmiany gatunkowe.
47. Dramat pokolenia Kolumbów. Przedstaw tragizm młodego pokolenia, analizując wybrane utwory literatury wojennej.
48. Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska na wybranych przykładach.

49. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego w wybranych utworach literackich. Przeanalizuj sposoby kreowania takich bohaterów literackich.
50. Przedstaw na wybranych przykładach różne sposoby nawiązania do poetyki baroku w poezji współczesnej.
51. Portret nauczyciela. Omów sposoby jego kreowania, analizując wybrane przykłady.
52. Omów różne ujęcia tematu dojrzewania bohatera na przykładzie wybranych postaci z literatury polskiej i obcej.
53. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w celowo wybranych utworach..
54. Porównaj sposoby ukazywania wojny na wybranych przykładach z literatury staropolskiej i współczesnej.
55. Analizując wybrane przykłady z literatury XIX i XX wieku, przedstaw ewolucję noweli i opowiadania.
56. Mit jako źródło inspiracji artystycznej. Omów funkcje motywów zaczerpniętych z mitologii w wybranych tekstach literatury polskiej.
57. Polemiki, spory, prowokacje - starcia pokoleń literackich. Omów na przykładach wybranych utworów.
58. Metamorfoza bohatera i jej sens w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów.
59. Motyw winy i kary w literaturze. Omów jego funkcjonowanie na wybranych przykładach.
60. Jaką funkcję pełni parabola w literaturze XX wieku? Omów, analizując wybrane utwory.
61. Przedstaw funkcjonowanie motywu ojczyzny w twórczości pisarzy różnych epok. (na wybranych przykładach)
62. Historia jako temat i pretekst w polskiej epice XIX i XX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
63. Maski i przenośnia w literaturze. Omów różne sposoby komunikacji pisarza z czytelnikiem: od bajek I. Krasickiego do utworów pisarzy polskich i obcych XX wieku.
64. Walka dobra ze złem. Omów i oceń różne sposoby przedstawienia tego motywu w literaturze, analizując wybrane utwory.
65. Przedstaw kreacje bohaterów literackich, którzy, doświadczony okrucieństw II wojny, próbują odnaleźć świat wartości.
66. Człowiek i jego świat wartości w literaturze staropolskiej. Omów na przykładach wybranych utworów.
67. Człowiek a totalitaryzm. Omów różne postawy bohaterów literatury współczesnej wobec totalitaryzmu.
68. Motyw arkadii w literaturze. Omów różne sposoby jego kreowania, analizując wybrane utwory.
69. Analizując wybrane teksty literackie, przedstaw psychikę mordercy i jego zbrodnię. Scharakteryzuj sposoby kreacji takich bohaterów w literaturze różnych epok.
70. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Opisz sposoby kreowania takich bohaterów literackich w utworach z różnych epok.
71. Obrazy ojców i matek w literaturze polskiej. Omów sposoby ich kreowania, analizując wybrane utwory literackie.
72. Postać Żyda w literaturze polskiej. Omów sposoby jego kreowania, analizując wybrane utwory literackie.
73. Literackie portrety matek. Omów ich sposoby kreowania, analizując wybrane przykłady.
74. Ważność roli ojca jako głowy rodziny. Omów, analizując celowo dobrany materiał literacki.
75. Symbolika tańca w literaturze. Przedstaw na celowo wybranych przykładach.
76. Pozytywizm – postawa wobec świata i koncepcja ocalenia narodu. Przedstaw problem analizując znany Ci materiał literacki.
77. Reinterpretacja mitu ikaryjskiego w polskiej literaturze współczesnej. Scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska na wybranych przykładach.

78. Miejsce listu w utworach literackich. Analizując właściwie dobrane przykłady, przedstaw sposoby wykorzystywania listu w dziele literackim i omów jego rolę.

KORESPONDENCJA SZTUK

1. Mitologia jako źródło inspiracji w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
2. Obraz Syberii w literaturze i malarstwie na podstawie wybranych przykładów.
3. Obraz dziecka w literaturze i innych dziedzinach sztuki XIX i XX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
4. Katastroficzne wizje i obrazy w dziełach literackich i filmowych. Dokonaj analizy na wybranych przykładach.
5. Omów różne sposoby funkcjonowania motywów biblijnych w literaturze i innych dziedzinach sztuki, analizując teksty kultury wybranych epok.
6. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
7. Dworek szlachecki. Omów sposoby wykorzystywania motywu w literaturze i malarstwie różnych epok. (na wybranych przykładach)
8. Wielkie przyjaźnie w literaturze i filmie. Omów sposoby ich prezentacji na wybranych przykładach.
9. Dzieło literackie a jego adaptacja filmowa. Porównaj na wybranych przykładach.
10. Motywy apokaliptyczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw ich różnorodne ujęcia w wybranych przykładach.
11. Rodzina kiedyś i dziś. Analizując wybrane przykłady z literatury i filmu, scharakteryzuj obraz rodziny.
12. Motyw tańca w literaturze i innych sztukach. Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
13. Wizerunek rycerza w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów jego sposoby kreowania, analizując wybrane teksty kultury.
14. Portret kobiety w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
15. Mieszkańcy narodowej wyobraźni. Dzięki czemu niektóre postacie literackie i filmowe utrwaliły się w świadomości Polaków? Omów problem, analizując zebrany materiał.
16. Poetyka snu w dziełach literackich i innych dziedzinach sztuki - sposoby jej wykorzystywania przez wybranych twórców. Przedstaw problem na podstawie znanych Ci dzieł literackich i filmowych.
17. Literatura i film jako zwierciadło epoki. Dokonaj analizy porównawczej za pomocą dobranych najciekawszych utworów literackich i filmowych.
18. Pejzaże w malarstwie i literaturze. Omów na wybranych przykładach różne konwencje artystyczne przedstawienia tego motywu.
19. Współczesne interpretacje sceniczne dramatów powstałych przed rokiem 1918. Zanalizuj i oceń wybrane spektakle teatru żywego i/lub telewizyjnego.
20. Literackie i plastyczne portrety dzieci w literaturze różnych epok. Dokonaj analizy najciekawszych ujęć tego tematu.
21. Oblicze wojny w literaturze i malarstwie różnych epok. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł literackich i malarskich.
22. Impresjonizm w malarstwie i poezji. Omów na wybranych przykładach.
23. Obrazy powstania styczniowego słowem i pędzlem malowane. Omów na wybranych przykładach.
24. Portret Polaków. Omów różne sposoby przedstawiania naszych rodaków na przykładzie wybranych dzieł literackich i filmowych.
25. Analizując celowo dobrany materiał z różnych epok, przedstaw relacje i zależności między

- filozofią, literaturą i innymi dziedzinami sztuki.
26. Na wybranych przykładach porównaj dwie adaptacje filmowe tego samego dzieła literackiego.
 27. Królestwo piekieł i jego przedstawiciele w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zaprezentuj funkcjonowanie tego motywu w wybranych dziełach.
 28. Tatry i Zakopane w artystycznych doznaniach i przetworzeniach. Przedstaw funkcjonowanie motywu w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
 29. Groteska jako sposób wyrażania tragiczności świata. Omów na przykładach wybranych utworów literackich i innych dziedzinach sztuki..
 30. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
 31. Inspiracje antyczne w kulturze renesansu. Scharakteryzuj je, analizując wybrane utwory literackie i z innych dziedzin sztuki.
 32. Malarstwo, rzeźba i architektura jako inspiracje dla literatury. Omów temat, analizując celowo dobrane utwory.
 33. Stanisław Wyspiański – najwszechstronniejszy artysta Młodej Polski. Przedstaw jego różnorodne dokonania na wybranych przykładach z literatury i z innych dziedzin sztuki.
 34. Wieś i chłop w dziełach twórców Młodej Polski. Omów na przykładach wybranych utworów literackich i z innych dziedzin sztuki.
 35. Różne oblicza rewolucji w tekstach kultury. Analiza porównawcza wybranych dzieł literackich i z innych dziedzin sztuki.
 36. Walka dobra ze złem w literaturze i innych dziedzinach sztuki – omów i oceń różne realizacje tego motywu.
 37. Motyw śmierci w literaturze i innych dziedzinach sztuki różnych epok. Omów różne wizje śmierci w wybranych tekstach kultury.
 38. Duchy, upiory, strzygi. Omów sposoby przedstawiania postaci fantastycznych w wybranych utworach literackich i z innych dziedzin sztuki.
 39. Polskie powstania narodowe w malarstwie, teatrze, filmie i literaturze. Omów różne sposoby ujęcia tematu na wybranych przykładach.
 40. Literatura fantasty i jej wpływ na kulturę XX w. Omów problem, analizując wybrane teksty kultury.
 41. Etos rycerski a literatura fantasty i inne dziedziny sztuki. Przedstaw podobieństwa i różnice w kreacji bohaterów świata przedstawionego na podstawie wybranych tekstów kultury.

JĘZYK

1. Analizując zgromadzony materiał językowy scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
2. Na podstawie analizy tekstów literackich scharakteryzuj cechy języka wybranej epoki.
3. Język twoich rówieśników. Scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
4. Omów język wybranych postaci literackich. Uwzględnij cechy językowe ujawniające ich osobowość i przynależność środowiskową.
5. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
6. Język sposobem kreowania rzeczywistości. Uzasadnij pogląd, analizując wypowiedzi współczesnych polityków.
7. Język jako nośnik tradycji i duchowego dziedzictwa narodu. Uzasadnij tezę, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
8. Omów pochodzenie nazw miejscowych Dolnego Śląska. Zanalizuj celowo zgromadzony materiał językowy.

9. Na konkretnych przykładach literackich omów nazwiska, „nazwy znaczące” oraz funkcje, jakie pełnią w utworach.
10. Idiomy w języku polskim – ich geneza i funkcja. Zanalizuj wybrany materiał językowy.
11. Moda językowa we współczesnej polszczyźnie - jej przyczyny i skutki. Dokonaj analizy zebranego materiału.
12. Język Internetu. Omów jego specyfikę, pokazując najbardziej reprezentatywne cechy na podstawie zgromadzonego materiału.
13. Język CB Radia. Zaprezentuj jego charakterystyczne cechy, analizując zgromadzony materiał.
14. Funkcje tekstów reklamowych w kreowaniu obrazu współczesnego świata. Analiza zgromadzonego materiału.
15. Nowomowa – zaprezentuj pochodzenie oraz funkcje zjawiska językowego i socjologicznego na podstawie wybranych tekstów prasowych i literackich.
16. Archaizacja i jej funkcje w dziełach literackich. Omów na wybranych przykładach.
17. Przedstaw mechanizmy powstawania błędów językowych. Zilustruj przykładami z języka, prasy, radia i telewizji.
18. Na wybranych przykładach omów zjawisko stylizacji gwarowej i jej funkcje w literaturze.
19. Zrekonstruuj obraz świata kreowany przez język reklam adresowany do wybranego odbiorcy (np. dzieci, piwoszy, użytkowników telefonii komórkowej).
20. Analizując zgromadzony materiał, porównaj język oraz styl radiowych i telewizyjnych komentarzy sportowych.
21. Zaprezentuj bogactwo neologizmów, sposoby ich tworzenia oraz funkcje w utworach wybranych poetów.
22. Wpływ literatury na frazeologię współczesnej polszczyzny. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj funkcję „skrzydlatych słów” w tekstach mówionych i pisanych.

opracowała i zebrała
mgr Agnieszka Przybysz - Fijolek